

U

ULLARÓ (Campanet, Mall. 10, a-12)

Redol de cases amb oratori. Els diversos autors que s'ocupen d'aquest llogaret donen les dades aplegades en el *CTMall.* (vi, 2961), entre ells Binimelis (1595) i Furió (1840), però el Cardenal Despuig —que havia fet donació del cos de Sant Victorià que havia duit des de Roma—, ho escriu *Uyeró*. Com que aquest llogaret és tan prop de sa Pobla, el nom antic de la qual era sa Pobla d'*Uyalfàs*, sembla clar que hi ha d'haver una relació lingüística entre els dos noms. Les altres mencions més antigues d'aquest darrer nom són *Huiar Alfaz*, dues de 1239 i l'altra del 1234 (amb insignificants variants ortogràfiques); la forma (*H*)*uyalfas* apareix posteriorment a partir de 1259, evidentment contracció de la forma primitiva. Una forma de connectar lingüísticament els dos noms seria suposar que pronunciant-se *Uyaralfàs*, *-aufàs*, com *Urayofàs*, fou interpretat com un augmentatiu, i reduït a *Uyarof*, aviat simplificat com a *Uyaró*.

De tota manera tinguem en compte que ja apareix la grafia *Ullaró* en dos documents del 1278.¹ Rosselló Vaquer² ho escriu *Ulleró* atribuint-ho al segle XIII.

Aquestes dues cites no descarten, però, aquella possibilitat, perquè hem de tenir en compte que ja llavors existia la pronúncia *yl* com *y*, car ja hi havia qui deia *uyal* i *uyastre*, i *vuy*, *veya*, etc. Aquella *ll* seria, doncs, un cas primerenc d'ultracorrecció. Coromines va sentir a dir unes vegades *Ullaró*, d'altres *uoró*, i també *es camí d'Uró*. Mascaró només sentí les formes *Ullaró* i *Uyaró*.

És doncs, clar, que la *ll* de la grafia *Ullaró* equival pràcticament a *y*. Quant a *Uyaralfas* ha d'ésser un arabisme compost de *fahs* 'camp' (Dozy

1. *Fontes Rerum Balearium*, vol. II, 3, 636.

2. Ramon ROSSELLÓ VAQUER, *Inca i Selva en el segle XIII* (Palma de Mallorca 1978), en ciclostil, p. 23.